

Nr 73.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse av en lägenhet från kronoegendomen Ekeberg i Skaraborgs län; given Stockholms slott den 22 februari 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

David Pettersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet Pettersson anför:

Efter det Frans Lundell hembjudit kronan till inköp honom och hans hustru Ida Lundell tillhöriga $\frac{1}{4}$ mantal Ekeberg nr 1 med lägenheten Lilla Ekeberg i Härlunda socken av Skaraborgs län, beslöt Kungl. Maj:t den 27 januari 1911, att sagda fastigheter skulle, för att tilläggas kronoparken Furubacken, för kronans räkning inköpas för en köpeskilling av 7,600 kronor och under vissa i Kungl. Maj:ts beslut närmare angivna villkor. I enlighet härmed försålde makarna Lundell till kronan genom köpeavhandling den 26 april 1911 förenämnda fastigheter »sådana de af oss innehafvas».

Hos Kungl. Maj:t har nu Frans Lundell anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta genom avsöndring från egendomen fränskilja och till honom och hans hustru utan vederlag överlåta en till egendomen hörande lägen-

het, intäkten Esbjörnshagar (Esbjörnslyckan) om 4 tunnland, vilken lägenhet ej avsetts skola medfölja försäljningen.

I ärendet har Lundell anfört i huvudsak följande.

Före köpets avslutande hade de till försäljning avsedda fastigheterna blivit uppmätta av vederbörande jägmästare. Härvid hade förenämnda lägenhet ej medtagits, enär den vore belägen 1 kilometer från huvudgården inom Vinköls socken och kronan sålunda ej hade någon fördel av att inköpa lägenheten för kronoparken. Ehuru det alltså varit avsett, att lägenheten ej skulle ingå i köpet, hade emellertid vid köpeavhandlingens upprättande lägenheten ej undantagits från försäljningen av den orsak, att densamma ansetts såsom en självständig fastighet. Lägenheten hade innehafts och innehades fortfarande av Lundell, alltsedan han och hans hustru genom köpeavhandling den 5 november 1906 av förre ägaren Lars Johanson inköpt den sedermera till kronan försålda egendomen jämte Esbjörnshagar. I sistnämnda köpeavhandling hade — förutom Ekeberg och Lilla Ekeberg — Esbjörnshagar särskilt angivits. Lägenheten vore även åsatt särskilt taxeringsvärde inom Vinköls socken, där Lundell såväl som hans fångesman jämväl betalat kommunalskatt för densamma.

Av en utav dåvarande lantmätariauskultanten A. L. T. Widing på uppdrag av Lundell sedermera företagen utredning framginge emellertid, att lägenheten utgjorde en del av hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Ekeberg nr 1 och således ej vore en självständig fastighet.

Lundell vore villig bekosta avsöndrings- och lagfartskostnaderna, därest hans ansökning bifölles.

Vid ansökningen voro fogade, bland andra handlingar, dels en av Joh. A. Rådberg genom O. Pelikan 1812 upprättad karta över en intäkt till Ekeberg — Esbjörnshagar — på kronoparken Furubacka, dels Lundells exemplar av förberörda köpeavhandling av den 26 april 1911, dels ock Widings ovannämnda utredning i ämnet.

I ärendet hava infordrade utlåtanden avgivits dels av länsstyrelsen i Skaraborgs län, som avlämnat yttrande av överlantmätaren i länet, dels av domänstyrelsen, som bifogat yttrande av vederbörande överjägmästare, dels ock av kammarkollegium.

Överlantmätaren har vitsordat, att — i enlighet med Widings utredning i ämnet — lägenheten Esbjörnshagar utgjorde en del av hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Ekeberg nr 1 samt vore belägen å ett till $\frac{3}{8}$ mantal Vinköl nr 3 Per Svensgården uti Vinköls socken hörande skogsskifte.

Länsstyrelsen har hemställt, att, då lägenheten av förbiseende ej blivit undantagen vid försäljningen till kronan av hemmanet Ekeberg nr 1, densamma måtte till Lundell upplåtas såsom avsöndring från hemmanet utan särskilt vederlag.

Överjägmästaren har tillstyrkt bifall till framställningen samt därvid bland annat anfört.

I det 1910 upprättade instrumentet över den värdering, vilken föregick försäljningen 1911 av egendomen till kronan, återfunnes följande: »Förbehåll vid försäljningen: Änkan Lotten Johansson — 79 år — innehar ett område av 0.30 har åker, som hon skall bibehållas vid till sin död. De där-

städes befintliga byggnaderna bestående av manhus, ladugård och svinhus — samtliga i gott skick — undantages vid försäljning. Likaså lägenheten Esbjörnshagen, omnämnd i anbudet, enär ägaren saknar lagfart och ej på 5 år kan anskaffa dylik.»

Enligt överjägmästarens uppfattning framginge härav, dels att lägenheten Esbjörnshagar tidigare betraktats såsom särskild fastighet, dels ock att lägenheten ej varit avsedd att medfölja vid försäljningen till kronan och därför ej heller medräknats vid uppskattningen. Revirförvaltningen hade aldrig tagit någon befattning med lägenheten ifråga.

Då den avfattning av köpeavhandlingen, som onekligen kunde giva stöd för kronans äganderätt till lägenheten, syntes bero på försumlighet att i köpebrevet införa ett av parterna känt förbehåll, syntes det vara överensstämmande med rätt och billighet, att det skedda misstaget korrigerades.

Domänstyrelsen, som instämt i vad överjägmästaren anfört, har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga länsstyrelsen i länet att å Lundell och hans hustru genom skriftlig handling utan vederlag överlåta ifrågavarande lägenhet, under villkor att Lundell ensam bekostade de med lägenhetens avsöndrande och lagfart förenade kostnader.

Kammarkollegium har låtit verkställa ytterligare utredning i ämnet genom sitt tredje arkivkontor, som därvid funnit styrkt, att vid kronans inköp av hemmanet Ekeberg nr 1 det icke av vare sig köpare eller säljare varit avsett, att lägenheten Esbjörnshagar skulle innefattas i köpet. För egen del har kammarkollegium tillstyrkt bifall till ansökningen i enlighet med vad domänstyrelsen anfört.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att vid försäljningen till kronan av förenämnda, makarna Lundell tillhöriga fastigheter av misstag icke gjorts förbehåll om lägenheten Esbjörnshagars undantagande från försäljningen, varigenom alltså kronan blivit ägare jämväl av lägenheten. Det sålunda förelupna misstaget bör givetvis, såsom ock myndigheterna tillstyrkt, rättas. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att sedan ovannämnda lägenhet Esbjörnshagar blivit från kronoegendomen $\frac{1}{4}$ mantal Ekeberg nr 1 med lägenheten Lilla Ekeberg i Härlunda socken av Skaraborgs län avsöndrad, densamma må utan vederlag med äganderätt överlåtas till Frans Lundell och hans hustru Ida Lundell eller deras rättsinnehavare, under villkor att de bestrida alla med lägenhetens avsöndrande och lagfarande förenade kostnader.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.